

Законодавче регулювання та інструментарій проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок містить низку проблем, основними з яких є:

- 1) неможливість використання для оцінки земель сільськогосподарського призначення найбільш об'єктивного та достовірного методичного підходу, який полягає у зіставленні цін продажу подібних земельних ділянок, тому що відсутня інформаційна база щодо проданих земельних ділянок; 2) кримінальна відповідальність оцінювача за недостовірну чи необ'єктивну оцінку майна, тоді як оцінювач не встановлює ціну, а пояснює її вірогідне значення;
- 3) обмеженість доступу оцінювачів до необхідної інформації; 4) недосконалість ліцензійних умов, пов'язаних з господарською діяльністю щодо проведення землеоціночних робіт.

Недосконалість нормативної грошової оцінки обумовлена такими обставинами:

- 1) методика передбачає, що оцінка земель сільськогосподарського призначення провадиться окремо за різними категоріями, до яких належать, у тому числі, несільськогосподарські угіддя, які також потребують оцінки;
 - 2) при проведенні грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення використовувались дані (рентабельність, середня урожайність зернових, ставка капіталізації тощо) станом на 1986-1990 рр. Ці показники є застарілими і не відповідають існуючим реаліям;
 - 3) не передбачено врахування реальної динаміки виробничих витрат, що призводить до поступового викривлення землеоціночних показників;
 - 5) не передбачена процедура встановлення та затвердження нормативів для визначення показника капіталізованого рентного доходу земельної ділянки;
 - 6) не може бути додержана багаторівневість проведення оцінки, що передбачена методикою («держава – область – адміністративний район – підприємство – земельна ділянка»), тому що сільськогосподарські підприємства мають динамічне землекористування;
 - 7) існуюча методика не передбачає врахування природно-сільськогосподарського районування України, яке здатне об'єктивно диференціювати територію держави за природними умовами, а не лише за адміністративно-територіальним устроєм [2];
 - 8) методика не враховує впливу екологічних факторів на ефективність використання земельних ресурсів. Відомо, що у зоні впливу промислових підприємств урожайність зернових культур знижується на 20-30, соняшника – на 15-20, овочів – 25-30, кормових – 23-28% [3].
- Отже, окреслення ключових проблем оцінки землі дозволить систематизувати напрями удосконалення її методичних основ. Підвищення об'єктивності оцінки земельних ресурсів має стати базою для формування ринку землі в Україні на засадах сталого розвитку.

Список використаної літератури

1. Земельний кодекс України (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №3-4. – 27 с.
2. Мартин А. Г. Оновлення методичних засад нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення / А. Г. Мартин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.knu.org.ua/~martin/9220-opovlennya-metodic.
3. Дорогунцов С. І. Екологія: підручник / С. І. Дорогунцов, К. Ф. Коценко, М. А. Хаєвск; ред. С. І. Дорогунцова. – К.: КНЕУ, 2005. – 371 с.

УДК 336.221.24:620.91

Матвійчук Наталія Миколаївна

к.е.н., доцент кафедри економіки природокористування та економічної теорії
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ

Однією із основних причин низької ефективності енергозберігаючої політики в Україні є недостатність коштів, які виділяються державою на реалізацію заходів, передбачених діючими програмами, та низький рівень контролю за їх використанням. Верховна Рада України вперше передбачила інвестиції на енергозбереження в державному бюджеті у розмірі 25 млн. грн. аж у 2001 році. До того часу політиці енергозбереження на державному рівні майже не приділялася увага, а фінансування потреб здійснювалося у мізерних обсягах. При загальній потребі в 500 млрд. грн. на модернізацію житлового сектору державою на ці потреби виділялося не більше як 5-6 млрд. грн. щороку [1, с. 3]. За оцінкою Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України на заходи з енергозбереження у житловому фонді України до 2020 року необхідно виділити 300 млрд. грн. Значних інвестицій також потребують інші галузі економіки. Це зумовлює нагальну необхідність пошуку ефективних джерел та механізмів фінансування енергозберігаючих проєктів та програм в Україні.

Серед сучасних механізмів фінансування енергозберігаючих програм можна виділити:

- фінансування із залученням енергозберігаючих компаній, які працюють на основі перформанс-контракту та здійснюють лізингову діяльність в сфері енергозбереження. Перформанс-контрактинг – форма контракту, за яким вартість переданого енергозберігаючого обладнання та послуг повертається за рахунок вартості виробленої або зекономленої енергії після впровадження проєкту;

- надання дотацій та зменшення податків виробникам енергозберігаючої обладнання та підприємствам, які впроваджують прогресивні енергозберігаючі технології;

- надання пільгових кредитів для реалізації енергозберігаючих проектів;

- пряме бюджетне фінансування;

- залучення приватних коштів та іноземних інвестицій.

Залучення інвестицій в реалізацію проектів з енергозбереженням стримують такі причини:

- 1) недостатня спроможність банків оцінювати конкретні енергоефективні проекти;

- 2) неефективний соціальний захист малозабезпечених верств населення, що не дозволяє в повній мірі брати участь у реалізації проектів енергозбереження навіть на умовах співфінансування;

- 3) нерациональна структура цін і тарифів на енергоносії, що тривалий час не дозволяла підприємствам енергетики проводити інвестиційну політику;

- 4) відсутність коштів у підприємств на реалізацію проектів енергозбереження тощо [2, с. 47].

Залучення коштів органів місцевої влади до державних програм енергоефективності – одне з пріоритетних завдань в напрямку розширення джерел фінансування програм енергозбереження в Україні. Залучення коштів на компенсацію відсотків за кредитами на енергоефективні заходи у Львівській області (15-20 % компенсації за кредитом Львівською ОДА) допомогло збільшити видачу кредитів на «негазові» котли в 6 разів порівняно із середнім показником по Україні. Тому на сьогодні Держенергоефективності підписало значну кількість Меморандумів з органами місцевої влади про партнерство у сфері енергоефективності житлових будинків, відповідно до якого місцеві органи влади зобов'язуються розробити міську та регіональну програми відшкодування відсоткової ставки за кредитами, залученими населенням на проведення термомодернізації будівель.

На нашу думку, для розширення джерел фінансування програм енергозбереження також необхідно:

- концентрувати інвестиційний ресурс для реалізації масштабних проектів шляхом формування Державного фонду енергозбереження;

- виділяти щорічно 5-10 % коштів місцевих бюджетів на розвиток житлово-комунального сектору, випускати екологічні облигації місцевої позики, що дало б можливість значно збільшити фінансові можливості місцевого самоврядування;

- сприяння з боку держави в залученні іноземних інвестицій у біоенергетичні проекти через механізм спільного впровадження та торгівлю викидами в рамках Кіотського протоколу;

- перейти до єдиних принципів ціноутворення для всіх категорій споживачів, ліквідувати перехресне субсидування;

- зменшити податки для підприємств, які впроваджують прогресивні енергозберігаючі технології.

Список використаної літератури

1. Томосов Р. Ю. Підготовка проектних пропозицій із чистої енергії. [практичний посібник] / під заг. ред. Томосова Р. Ю., Романюк О. П., Сафюліної К. Р. – К.: ТОВ «Поліграф плюс», – 2015. – 176 с.
2. Бурда В. Є. Потенціал енергозбереження та напрями використання альтернативних джерел енергії у промисловості // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 1/2. – С. 45-48.
3. Матвійчук Н. М. Механізми фінансування енергозберігаючих заходів в Україні / Н. М. Матвійчук // Збалансоване природокористування. – 2015. – Вип. 3. – С. 30-34.

УДК 351:330.332

Малиш Наталія Андріївна

доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри управління
національним господарством та
економічної політики, Національна
Академія державного управління при
Президентіві України

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Державна політика України у транспортній сфері має спрямовуватися на пошук нових енергоефективних технологій для розвитку нових перспективних галузей, таких як, екомобілебудування та електромобілебудування.

Промислове виробництво електромобілів у деяких країнах світу вже набуло статусу самостійних галузей промисловості. Свої розробки електромобілів пропонують у Європі, американському та азіатському континентах. Нині електроавтомобілів у світі близько півмільярда, а за прогнозами до 2050 року їх стане учетверо більше. Поступова заміна автомобілів електромобілями у великих містах та промислових регіонах з великою щільністю населення, стає неминучою.

Україна ще у 70-х роках минулого століття була лідером світового рівня зі створення електронних систем управління електродвигунами електромобілів, створення оригінальних конструкцій шасі, кузовів із композитних матеріалів та вдалих компоновальних рішень. За роки незалежності в Україні втрачено значну частину науково-технічного потенціалу в багатьох науково-технічних напрямках, у тому числі, машинобудуванні.

До 2020 року на дорогах по всьому світу будуть їздити близько 3,8 млн електромобілів. Про це стверджує прогноз дослідницької компанії Pike Research. За словами аналітика через сім-вісім років електромобілі стануть засобом економії коштів. Для масового використання таких авто країни застосовуватимуть «зелені пільги», які будуть надаватися покупцям екологічно чистих авто. Система пільг вже діє у більшості країн Європи.